

ת"פ 25047/04 - מדינת ישראל - פמ"ד נגד אמגדabo קייאן

בית משפט השלום בבאר שבע
ת"פ 18-04-25047 מדינת ישראל נ'abo קייאן

בפני	כבוד השופטת שוש שטרית
המאשימה	מדינת ישראל - פמ"ד
נגד	ע"י ב"כ עו"ד שירן מולוגינה
הנאשם	אמגדabo קייאן
	ע"י ב"כ עו"ד נאשף דרוויש

גזר דין

בהכרעת דין שננתנה ביום 25.7.2022 לאחר ניהול הוכחות, הורשע הנאשם בעבירה של ריבוי נישואין, לפי סעיף 176 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: החוק).

כתב האישום והשתלשות ההליכים

1. על פי עובדות כתב האישום, הנאשם נשוי למהדייה קייאן משנת 2007. במועד שאינו ידוע במדדיק למאשימה, עובר ליום 07.02.2017, פנה הנאשם לגורם ابو גויעד, הציע לה להינsha לו והוא הסכימה להצעתו. ביום 07.02.2017, ערך הנאשם עם גורם ابو גויעד חוזה נישואין בהתאם לדין השערី וזאת על אף שהיא נשוי באותה עת למהדייה (להלן: **האישה השנייה**).

ביום 12.07.2017 פנו הנאשם והאישה השנייה לבית הדין השערី בבאר שבע בבקשת תחת תוקף לנישואין, וביום 17.07.2017 בית הדין נעתר לבקשת הזוג ואישר את הנישואין.

2. ההגנה לא חקרה על העובדה כי הנאשם נשא אישה שנייה בעודו נשוי לאיישה הראשונה, ובהקשר זה חזר וכיון בחקירותו במשטרת כי הוא מודע לחוק בישראל האסור נישואין ליותר מאישה אחת, אם כי אינו "מכיר" בחוק הישראלי לעניין זה, בהינתן השתיכותו לדת האסלאם המותר לו לשאת 4 נשים.

לצד טענה מן הצדק של ההגנה לאכיפה בררנית של המדינה בין הנאשם לבין השניה נגדה לא הוגש כתב אישום בעבירה של סיוע, **המחלוקות בין הצדדים הייתה אחת - שאלת המועד בו ערך טקס הנישואין הדתי**. האם כתענטה המדינה, הטקס נערך ביום 07.02.2017, או כתענטה הנאשם, לפיה הטקס נערך סמוך לפני סוף שנת 2016, קודם למועד כניסה של הנחיתת היוזץ המשפטי לממשלה (**4.1112 מיום 23.1.2017**). דהיינו, כי הנאשם עבר את העבירה במועד שבו על פי המדינה הייתה נהגת - לא נאכפה העבירה.

עמוד 1

3. **כאמור המחלוקת בין הצדדים הייתה בשאלת המועד בו נערך טקס הנישואין הדתי.** גם שלא מדובר בעובדות מרכבת והם שלצורך בירור שאלה זו נדרש רק 2 עדות לתביעה ו 3 עדות הגנה (כולל הנאשם) - ניהול המשפט נמשך כ 5 שנים. גם שבעמיהלך 5 השנים הללו מוגפת הקורונה - **הסחבת ו"גרירת הרגליים" בניהול המשפט רובצת לפתחה של ההגנה בלבד, לפתחו של הנאשם והעדים מטעמו וגם לפתחו של הסגנו, אשר לא תהייצו לדיוונים רבים - לרבות לישיבת הוכחות, סיכומים, ובמהמשך לדיוונים בטיעונים לעונש.** בית המשפט נאלץ להוציא צווי הבאה ומספר החלטות בגיןם נדרשה ההגנה לנמק מדוע לא יושטו הוצאות להוצאות אישיות.

מעבר לסחבת שאפיינה את התנהלות ההגנה עד לסיום פרשת התביעה, ניכר היה כי ההגנה מעכבה בכוונת מכoon את סיום פרשת ההגנה (ראו בפרוטוקולי הדיונים ומספר הדיונים אותם נדרש בבית המשפט לקבוע). הסחבת המכוננת קבלה ביטוי ממש בעובדה כי לצורך שמיית עדותם של עדי ההגנה הכלולים את הנאשם, אחיו ובן דודו שמשמשו כעדים בבית הדין השערני - נדרשו השנה וחצי שככלו פער זמני משמעותי בין עדות הנאשם שהייתה ביום 23.7.2020 לעומת עדותם של שני עדי ההגנה שגם נמסרה בפער זמני משמעותי זו מזו - עדותו של יוסף ابو אלקיים, נשמעה ביום 8.4.2021 ואילו עדותם של איהב ابو אלקיים נשמעה רק ביום 13.9.2021, זאת לאחר שבית המשפט נדרש להוציא נגד צווי הבאה ולקבע פעמיים נוספים לשמיית עדותם (ראו בפרוטוקולים המדברים בעד עצמן)

בסוף הליך הוכחות שנגרכר על פני תקופה ארוכה במיוחד, ולאחר שנקבע כי עדות הנאשם ושני עדי ההגנה (אחיו ובן דודו אשר מתברר כי כלל לא נכחו בטפס נשואו לאשתו השנייה) הינה:

"עדות מתואמת ומוגנתה תוך ערפל נתונם חיוניים ובכוונת מכון להטיל ספק במועד הרשות כיום נשואו של הנאשם לאישה השנייה כעולה ממסמci בית דין השערני" - בהכרעת הדין מיום 25.7.2022 נקבע כי ביום 7.2.2017 הנאשם נשא אישה שנייה בעודו נשוי לאשתו הראשונה, אם שמנת ילדיו.

תקיר שירות מבנן

4. לביקשת ההגנה שירות המבחן התבקש לעורך תקיר בעניינו של הנאשם. לצורך כך פוגש השירות את הנאשם, ובין היתר עין ברישומו הפלילי, במידע שהתקבל אוודתו מטעם הרשות לשיקום האסיר ובמידע קודם המצוי בשירותיו מחקריות קודמות כשהם משנת 2021. השירות גם ציין כי הנאשם הופנה לשירות זה במהלך פלילי אחר במסגרת ת"פ 16798-08-19 בגדרו הורשע הנאשם ביום 21.2.2022 בעירה של ניסיון לקבל דבר במרמה. .

מהתקיר מיום 16.08.2022 עולה כי הנאשם נולד ב-1990, נשוי ואב ל-9 ילדים בטוח גילאים שבין שנתיים וחצי עד 14 שנים, משני קשייו הזוגים ומתגורר בחורה עם משפחתו. כבר בצעירותו התגלו בעיות התנהגות לרבות אלימות פיזית ומילולית כלפי תלמידים ומורים בבית ספר בו למד, מה שהוביל להרחקתו מלימודים. בשנת 2007 הופנה לשירות המבחן בגין עבירות של חבלה חמורה כشنפצעי העבירה היו ילדים משפחתו המורחבת, הסתייעות ברכב ונוהגה ללא רישון נהיגה ובהקשר זה ציין השירות בשיתוף פעולה של הנאשם עם השירות לרבות שהצליח להשלים לימודיו התיכוניים והשתלב בתעסוקה.

לדברי הנאשם משפחתו מוצאו מונה זוג הורים גרושים ו-4 ילדים משותפים, בגילאי 30 - 34, הוריו התגורשו לפני כ-10

שנים. אמו הייתה האישה הראשונה של אביו אשר נשוי לעוד 4 נשים ויש לו 51 אחים ואחיות מצד אביו עםם תיאר קשר תקין.

בכל הנוגע למערכות היחסים שבחיו מסר הנאשם כי בהיותו בן 16 בשל רצון הוורו נושא לאשתו הראשונה - קרובת משפחתו ומינשואים אלה נולדו 8 ילדים בגדלים שנתים וחצי - 14 שנים. השירות ציין תיאור קשור קונקרטי של הנאשם עם אשתו הראשונה וקיים להבע רגשות חיוביים ועמוקים בנוגע לקשר עמה. הנאשם תיאר קשיים עמים התמודד בהיפיכתו לאב בגיל 17, לרבות האחריות הכבדה בה נשא וההתברחות המוקדמת אשר לא הייתה מותאמת למצבו הרגשי, לצרכיו ורצונו באוטה העת. **אשרקשרעםאשתוהשניה** מסר כי נושא לה בשנת 2017 ונולדה להם ילדה משותפת שנכנן למועד כתיבת התסקיר הייתה בת שנתיים וחצי. לדבריו, בשל התמודדות האישה השניה עם תחלואה נפשית, התגרשו כעבור שנה מיום נשואיהם וכי במהלך כל ימות השבוע בתו נמצאת במשמרתו ובמהלך סופי שבוע היא בבית אמה.

במהלך השיחה עם הנאשם עליה כי הוא מצוי בתקופה שליש בפיקוח הרשות לשיקום האסיר, ועיוון במסמכים הועברו אליו מגורמי שב"ס עליה כי הנאשם שולב בהוסטל של הרשות לשיקום האסיר לצורך טיפול בדפוסי האלים, לתקופה של 9 חודשים בין התאריכים 22/07-21/10. מודיע שהועבר לשירות מגורי הטיפול בהוסטל עליה כי הנאשם מתיחס בכנות לצרכיו הטיפולים ומבין כי הוא בעל דפוסי אלימות וכי השתף ב-4 קבוצות (אלימות מתקדמת, יחסים, מניעת מעידה ומצבי סיכון, ותאטרון) אלה כללו נושאים ביחס להתרומות עם קשיים, זוגיות, משפחה והורות מיטיבה. מנהי הקבוצות מסרו כי הנאשם משתף פעולה, מביא דוגמאות מחייו האישיים, קשוב ומכבד את חברי הקבוצה ועשה המוטל עליו תוך הבעת אכפתיות ושיקות למסגרת. עם סיום הטיפול בתאריך 11.07.2022, חזר לביתו ומשפחתו ו ממשיך להיות תחת פיקוח של הרשות לשיקום האסיר למרחב נגב.

שירות המבחן ציין בעובדה כי ערך ניסיונות ליצירת קשר עם גורמי הטיפול העדכנים ברשות לשיקום האסיר אף שוחח עם העו"ס המלווה, אך עד להגשת התסקיר לא הועבר לידי מידע כתוב ומפורט בנוגע לטיפול בו שולב הנאשם מאז סיום את ההוסטל לרבות המטרות הטיפוליות.

לאחר שהשירות פרט בהיסטוריה העבריתנית של הנאשם כוללת 6 הרשעות קודמות בין השנים 2007-2021, בעבירות אלימות, אלמ"ב, סמים, תעבורה, רכוש, הפרת הווארה חוקית ועוד, ציין בהתרשנותו כי **ה הנאשם סיפר באופן עובדתי את מעורבותו בפלילים בתיקים שונים, וניכר כי התקשה לחתת אחריות מלאה על מעשיו**, כמו גם **להבין את פגיעתו** באחר. אשר לשימוש בחומרים שני תודעה שלל כל התנסות בסמים אולם לא התיעצב לבדיקות שתן לגילוי סמים בתאריכים אליהם זמן, ועל כן לא ניתן היה להעיר מכך בתחום זה.

אשר לעבירה בתיק הנוכחי - צוין כי הנאשם מודה בביצועה אם כי הוסיף וטען **שהדת המוסלמית מתירה לו לשאת עד 4 נשים בו זמן,** ולתפיסטו לא ביצע כל עבירה פלילתית. לדבריו, אשתו הראשונה ידעה על רצונו לשאת אישת שנייה ואף הסכימה לכך. דעת השירות המבחן הינה כי ברקע לעבירה עומדת מחוייבותו הראשונית של הנאשם לחוקי הדת והמצוות אליו משווין ורק לאחר מכן חוקי המדינה, כשמעבר לזאת, ניכר כי הנאשם התקשה לראות לעומק את הנסיבות במעשיו, מעמדה של האישה ויותר התמקד בכך שאכיפת החוק האוסר על ריבוי נישואין חלה רק בתקופה الأخيرة.

בהתיחס **לסיכום להישנות התנהגות עברינית** צוין כי הנאשם חבר לגורם שוללים בגין צער והפנים נורמות התנהגות שוליות והתקשה לקבל סמכות וכיום מתקשה לבחון דפוסים מכשילים בהתנהגותו, לבחון מערכת היחסים שלו עם נשותו בעבר, לרבות התיחסותו המצמצמת והתמקדמתו בסיכון צרכי וברוח שיכול לקבל. **אשר לסייעו שיקום** צוין בהודאת הנאשם בעבירה והתרשםות השירות כי בוצעה על רקע חוסר הבנתו את משמעות מעשו וכחלק מהנורמות התרבותיות של החברה אליה משתיר. עוד צוין כי הנאשם התגרש מਆתו השניה והוא בעל שאיפות ומנסה לעירום שניי בחיו. לאחר שכלל כל גורמי הסיכון והשיקום לאחר שהשירות נתן דעתו כי הנאשם משולב בטיפול במסגרת רשות רשות ובהעדר צריך טיפול לאור אופי העבירה בה הורשע, בא המליצה להשית עליו מסר בדרך של עבודות שירות בהתאם לצורך לטיפול ולאור המידע שיעללה בהמשך מרשות שירות האסיר.

הראות וטיעוני הצדדים לעונש

5. כראיות לעונש, הוגשו רישומו הפלילי של הנאשם ובנוסף הרשותו الأخيرة מיום 21.2.22 בת"פ 19-08-16798, המטען לגור דין. בטיעונה בכתב העמיקה המדינה ברצינול העומד באיסור על נישואין פוליגמיים ובערכיהם החברתיים המוגנים הנפוצים בתחום העבירה, ביניהם פגעה בכבוד האדם ובmund האישה, פגעה בסדר הציבורי והפגעה בריבונות של מדינת ישראל כמדינה דמוקרטית המקדמת שוויון בין המינים.

התביעה הפנתה לעונש הקבוע לצדיה של עבירה ריבוי נישואין, 5 שנות מאסר כביטוי לסלידה המוסרית של החוקן מהתופעה שהשלכותיה כוללות פגעה חמורה בכבוד האדם של האישה ובמעמדה בחברה מתוקנת.

להרחבה על הרצינול העומד בבסיס האיסור על העבירה, הפנתה התביעה לדוח מסכם של הצוות הבין משרדיה להתמודדות עם השלכותיה השיליות של הפוליגמיה, يول' 2018 (עמודים 48-49) (להלן: "הדו"ח הבין-משרדיה"), הפנתה להנחיית היועמ"ש ולעולה מפסיקת בית המשפט במהלך השנים מאז חקיקת האיסור ועד לפסיקה الأخيرة של בית המשפט המחויז בעפ"ג (מחוזי ב"ש) 11731-04-22 **עד ابو סבילה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנובו, 22.06.2022), שם חזר ועומד בית המשפט על חומרת העבירה ומתרת הענישה המחייבת מאסר בפועל, תוך שציין כי בהתחשב בפרק הזמן שעבר מזמן החלה האכיפה בעבירה זו ועל מנת לגרום להרעתה אפקטיבית מפני ביצוע העבירה, שרואה בצדיה, "**יש מקום לשקל החמורה של ממש בעונשת נישואי ביגמיה חדשים**".

נטען כי נוכח הפגיעה החמורה של הנאשם בכבודה ומקוםה של האישה לרבות בכלל הערכים המוגנים, הרי שלاور פסיקת בתי המשפט במקרים דומים, ובעיקר קביעות בית המשפט המחויז בענין ابو סבילה, מתוך העונש **ההולם את מעשי הנאשם בנסיבות מיוחדות צריך לנوع בין 10 - 20 חודשים מאסר בפועל..**

אשר לעונשו של הנאשם עטרה למקומו ברף הגבוה של המתهم ובנוסף ולהטיל עליו מאסר מותנה ארוך ומרתיע, התחייבות כספית וקנס בשיעור גבוה. בטיעונה בהקשר זה הדגישה בדברי הנאשם בחרירתו במשפטה ואצל שירות המבחן לפיהם, הגם שהוא מודע לחוק האיסור על נישואים לאישה נוספת, הוא אינו מכיר בחוק הישראלי וכי בנשואיו לאישה שנייה, לא ביצע עבירה פלילית.

התביעה עטרה לדוחות מכל וכל את המלצת שירות המבחן אשר נטען כי אינה עולה בקנה אחד עם תוכנו של הتسkieיר המפרט בהתרשםות השירות מה הנאשם כמו שלאלקח אחריות על מעשיו, מתקשה לקחת אחריות על בחירותיו השוליות,

מי שמחזיב קודם למזר אליו משוייך והתייחסותו לחוקי המדינה הינה כמחזיבות משנית בלבד, ואשר נמצא מתקשה להבין לעומק את הביעיות במעשה ואת מעמדה של האישה בחברה. נטען כי שלא כתענת הגנה, שירות המבחן הרחיב לפרט בהליך הטיפולו אותו עבר הנאשם ברשות לשיקום האסיר, ויחד עם זאת, הتفسיר גופו מלמד כי הנאשם לא עבר תהילך שיקום ממשועות בהינתן כי מעבר לכך שאינו לוקח אחריות על מעשיו, הוא מחזיק בעמדות המלמדות כי לא הוא מבין כלל את חומרת מעשיו וממשיך לבקר את חוקי דעתו על פני החוק המדינה. לדידה של התביעה, השורה התחתונה של הتفسיר מלמדת דוחוקה על הצורך בענישה מרתיעה ואין כל מקום לחזור מהעונש ההולם.

ונכח סוג העבירה, חומרתה וופטנציאל הנזק המגולם בה, טענה התביעה, כי אין לחת משקל ממשועות להליכי שיקום. נטען כי גם במקורה בו העבירה מבוצעת על יד אנשים ללא עבר פלילי, נורמטיביים לכארה, העונש ההולם הוא מאסר בפועל כקביעת בית המשפט העליון, בעוד שהנסיבות האישיות של הנאשם ובכלל זה שיקומו, נדחקות הצידה. נטען כי חריגה ממתחם הענישה אפשרית רק לצרכי שיקום מצדיקים את הסטייה והפנתה לע"פ 671/22 **אחמד אבו תנאה נ' מדינת ישראל; ע"פ 7757 אהרון קי' מזורקי נ' מדינת ישראל; ע"פ 126/22 מדינת ישראל נ' פלוני**.

טענו כי בעבירות ריבוי נישואין אין היבט שיקומי יתרה מכך, בענינו של הנאשם דין אין כל הליך שיקומי ממשי נכון שהتفسיר מלמד על כי גם היום הנאשם אינו מבין את חומרת מעשיו ואין בו כל חרטה לגביהם.

6. **ב"כ הנאשם, עוה"ד נאשף דרוויש,** ציין בפתח טיעונו לעונש ביום 3.1.23 כי "היום נסרקו מסמכים לתיק האלקטרוני שנמצא במסגרת ועדת השחרור של הנאשם אוטם מבקש לצרף証據 לערעוש", וכבר נאמר, כי מסמכים אלה לא צורפו אך גם לא לאחר שבית המשפט בחרלטו מיום 12.1.23 הסב תשומת לב הסגנור לכך שלא נסרקו מסמכים ועלוי לעשות כן ככל שיראה לנכון.

בהתייחסו למתחם העונש ההולם את מעשה העבירה, הביע דעתו לפיה תופעת הפלגמיה ובמיוחד זו המוכרת היטבת בדורם היא "אחד משורשי הרוע והמצוקות החברתיים שקיימות כיום באוכלוסייה הבדואית" והואוסף כי טוב עשתה המדינה שהחללה להילחם בתופעה. לאחר שטען למשמעות ההשלכות של העבירה שהפכה לתופעה ולצורך בשינוי הנורמות החברתיות המושרשות בחברה הבדואית, הוסיף כי מאחריו החלטת המדינה לשינוי מדיניות האכיפה של החוק שנחקר הוא האיום הדמוגרפי כעולה מהצהרות השרה דאז, אילת שקד ולא רצון טוב של המדינה. נטען כי שינוי נורמות חברתיות, אינו עניין של מה בכר, וה坦הלות המדינה אשר ביום אחד החיתה "אות מתה" והחלה בצורה פתאומית בתהליך רנדומלי לאכוף ולהציג כתבי אישום- היא בעייתית.

ב"כ הנאשם טען כי אינו מסכים למתחמי הענישה שנקבעו לאחר השינוי במדיניות לאכיפת החוק, בהינתן כי אלה מתעלמים מהאופן הנכון והראוי לשינוי נורמות חברתיות, בדמות חינוך, הסברה והידברות, כאשר הסנקציה הפלילית צריכה להיות הכליל الآخرן. בהקשר זה הפנה לדברי כב' השופט סולקין בת"פ 18-04-2018-25462 **מדינת ישראל נ' אבו זקיק** (ניתן ב 28.2.2019) אשר נטען כי הבין את הצורך בהדרוגיות בשינוי הנורמות, וכי גישה זו מתחברת עם עניינו של הנאשם אשר אילו היה נשוא את אשתו השנייה פחות מ 20 ימים קודם כי אז לא היה מוגש נגדו כתב אישום. מכאן טען כי בקביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט לחת ביטוי ממשועות לעובדה כי נשואו הנאשם לאשתו השנייה התרחשו שכובעים לאחר כניסה מדיניות האכיפה לתקוף, ומכאן לרמת המודעות החברתית ביחס לביצוע העבירה אז כי. לדידו, עתרת התביעה למתחם הנע בין 10 ל 24 חודשים מסר בפועל ולעונשו של הנאשם ברף העlion של

אשר לעונשו של הנאשם סבור ב"כ הנאשם כי מדובר במקרה קלensi לחריגה ממתחם שיקבע על ידי בית המשפט, בשל שיקולי שיקום, ולהסתפק במאסר על תנאי וענישה נלוית. בהקשר זה טען כי גם שאלת השיקום אינה רלוונטית לעבירה אותה ביצע הנאשם, היא רלוונטי רק לשאלה האם עצמו אשר ריצה עונש בן 39 חודשי מאסר בפועל בעבירות סמים ובמהלך תקופה זו הוא עבר הליך שיקומי והמשיך אותו גם לאחר שחרורו בעזרת רשות רשות. ב"כ הנאשם ציין שאת שהותם של הנאשם משך 9 חודשים בהוטל תחת השגחה של הרשות לשיקום האסיר, במהלך כל הליך ממשמעות ולא ב כדי הסכמה אחרת תביעה לשחרורו המוקדם חרף שניתן לומר עליו כי היה רצידוויסט. לדידו בעצם הסכמת התביעה לשחרור מוקדם של הנאשם היא אמרה דעתה החובית על הצורך בחזוק הליך הטיפול שעבר, חרף ידיעתה על תיק נספף שהתנהל נגדו, וכיום מבקשת להחזירו אל אחורי סוג ובריח בעונש שיקבע ברף העליון של המתחם לו עתרה. עוד בקשר לעונשו של הנאשם, טען הסגנוור לחלו' הזמן ממועד ביצוע העבירה כנסיבת להקל בעונשו. אשר למסקיר שירות המבחן, הlein ב"כ הנאשם בטענתו כי הליך הטיפול המשמעותי שעבר הנאשם, תומכת על ידי השירות "בשרה וחצי", תוך שהתעלם מהעה מהධיווח של הרשות לשחרור האסיר, ותוך שנמנע מלבדוק מול גורמים אלה האם מה שהנאשם מספר על הליך הטיפול הוא נכון.

ה הנאשם בדבריו מסר כי הוא מצטרע על מעשי, כי הוא במקום אחר למורי, מזה כשבוע וחצי עובד במסגרת טכנית באשללו וכי יש לו יומם מסודר ונורמלי והביע חשש לחזור לכלא. אשר לאשתו השנייה ציין כי התגרש ממנה סמוך לאחר שהוגש כתוב האישום כשלآخر מכון התברר כי היא בהריון וכי כוים מתנהלים דינומים בקשר עם משמרות הקטינה.

דין והכרעה

מתחם העונש ההולם

7. סקירת תופעת הפליגמיה בראשי החוק הפלילי הישראלי מעלה כי בשנותיה הראשונות של מדינת ישראל, הוחרגו מהעבירה של ריבוי נישואין כל מי שאינו יהודי ושדרתו מתירה זאת (סעיף 181 (ג) לפקודת החוק הפלילי, 1936). החריג נקבע בהינתן דמות המאפשרת ריבוי נישואין בתנאים מסוימים, ובמטרה למנוע הרשות בני דתות אלה בעבירה. שנים לאחר מכן, עם חקיקת חוק שווי זכויות האישה, התשי"א - 1951 בוטל החריג ואיסור ריבוי נישואין, נעשה לנוכח ההכרה המערכתית כי מדובר בתופעה חברתית קשה בעלת השלכות פוגעניות על הנשים ועל הילדים הנמצאים בהתאם המשפחתיים הפליגמיים בכל החברה הישראלית.

חשיבות הרבה שראתה המחוקק בהגנה על מעמדה וכבודה של האישה בחברה הישראלית ובתוככי משפחתה, שוחרר שני בכל מסגרת נורמטטיבית הנוגעת לעבירות הפליגמיה, החל מביטול החריג שבסעיף 181(ג) בפקודת החוק הפלילי - 1936 כאמור, והמשכו בהנחיית היועם"ששנקנסה לתקף ביום 23.1.2017 וענינה בין היתר שינוי מדיניות התביעה בעבירות ריבוי נישואין לה נמצא ביטוי בדו"ח מסכם של הצוות הבין משרדיהם מבוססים על חוק שווי זכויות האישה והוראת סעיף 176 בחוק העונשין. **על העולה מהדוח הבין משרד המפרט בהרחבה בהשלכות הקשות של התופעה, כבר נכתב רבות, אולם נוכח חשיבות הדברים אביא מקצתם גם כאן:**

"מחקרים העוסקים בפוליגמיה מצבאים על נזקים ממשיים, ישירים ועקיפים, הנגרמים לנשים ולילדים בתא המשפחת הפליגמי. מדובר בנזקים פסיכולוגיים-נפשיים, נזקים בתחום הבריאות, נזקים בתחום ההישגים הלימודים, קשיים חברתיים ומצוות כלכליות. עוד נמצא כי קיים קשר בין פוליגמיה ואלימות המופנית כלפי נשים וילדים בתא המשפחת הפליגמי... לפि המאפיינים והמבנה של החבורה הבודאית, בדרך כלל, האישה והילדים תלויים תלוות עמוקה בגבר שהוא ראש המשפחה והדמות החזקה ביותר מבחינת המעמד והכבוד במשפחה [...] גבר הנשי ליותר מאיישה אחת, לעתים קרובות מתגורר עם אישה אחת בלבד ובוחר בה כאישה המועדף עליו. במצב זה הוא נוטש את האישה האחראית ואת ילדיה, וכך התפקידים אותם הוא מלא בעבור האישה והילדים שנטש נורטורים ללא מענה ובראשם תפקיד המפrens [...] בהיעדר מקור המשאבים העיקרי, ולעתים אף היחיד במשפחה, משפחות פוליגמיות מתמודדות עם קשיים רבים: מצוקה כלכלית עד כדי עוני מחפיר, מצוקה רגשית עד כדי בעיות רגשות ונפשיות קשות אצל הנשים והילדים, תחושות קשות של נטישה וחוסר ביטחון קיומי בסיסי."

נדמה כי אין להוסיף ולהזכיר מיל'ם בנוגע לפגיעה הקשה בערכיהם המוגנים כתוצאה מההתפשטות התופעה של ריבוי נישואין, אלה פורטו בהרחבה ובאופן עמוק בדו"ח מסכם של הוצאות הבין משרד (ראו בין היתר בעמ' 14-15, עמ' 67-74 ובעמ' 155-158) ובפסק דין מנהה של בית המשפט המוחזק בב"ש שניתן ביום 19.9.2019 בעפ"ג 19-08-26408 מדינת ישראל נ' ابو זקי.

העונש החמור הקבוע לצד עבירות ריבוי נישואין, 5 שנות מאסר, מדובר בעריכים המוגנים כתוצאה מההחלה בישראל מייחסת לעבירה אשר נוכח מהותה וחומרתה מחיבת כבר שנים את מיצוי הדיין עם מבצעיה כך שגם אם מדובר בנאשמים נעדרי עבר פלילי קודם שאורח חייהם בתחוםים שונים הינו נורמטיבי, האינטראס הציבורי ושיקולי הרתעת הציבור מחיבים כי רצוי העונש יהיה במאסר בפועל לאחר סורגי ובריח. כך בע"פ 4085/91 איברהים שיבלי נ' מדינת ישראל, תק-על 91(3), 2288:

"העונש במקרה כזה מטרתו בעיקר הרמתה אחרים בחברתנו [...] לא ניתן להשיג מטרה זו בעונש שאין מאסר בפועל. רצוי העונש בעבודות שירות אין הולם עבירות אלה, והוא מחותיא את מטרת הענישה". (ההדגשה אינה במקורו).

8. בחינת נסיבות ביצוע העבירה נמצאה כי הנאשם תכנן את מעשה העבירה שככללהצעה לגרם להינשא לו, ופניה לבית הדיון השראי בbara שבע ליתן תוקף לנישואיו השניים. חלקו של הנאשם ביצוע העבירה הינו ממשמעו ובלתיו לא הייתה מתקיימת העבירה. הנאשם היה מודע לאיסור והפסול במעשה העבירה לרבות המשמעויות הנובעות ממנו בין היתר בהינתן כי גדול בתוך משפחה פוליגמית, והגם שיכל היה להימנע מביצוע העבירה, לא עשה כן, אלא בחר להתלוות "בהגנה תרבותית דתית" שנדחתה עוד בשנותיה הראשונות של המדינה בה הוא נולד וחיו, ועל כן הוא נושא במלוא האחריות לביצוע העבירה.

בחינת הסיבות לבצע את העבירה מעלה אולי מדובר בנסיבות הקבועות בסעיף 180 לחוק העונשין המצדיקות במקרים מסוימים נישואין לאישה נוספת, אלא שבחיקורתו במשטרת ביום 19.11.17 (עמ' 3, ש' 33) טען הנאשם כי בחרתו לשאת אישة שנייה **"התאהבת במישמי"** (גרם ש.ש) ולא רצית להיות אתה בדרך הפסולה ובחרתי להתחתר

אתה כדי שנהיה ביחד חוק". ,

לצד הנזקים הפוטנציאליים בהם מפורט בהרחבה הד"ח מסכם של הוצאות הבין משרדית כמו גם פסק הדין בעניינו של ابو זקיק הנזכר לעיל, בפועל, מקומה של אשתו הראשונה של הנאשם נדחק הצידה בעת ביצוע העבירה וככל Mund מהתרשםות שירות המבחן כי הנאשם התקשה להביע רגשות חיובים בנוגע לקשר עם אשתו הראשונה. אשר לאישה השניה ממנהטען כי התגרש, עליה כי לשנים נולדה בת, ובעוד שבחקרתו במשטרה (נובמבר 2017) טען כי פתח בהליכי גירושין על רקע התערבות משפחתה בעניינם, ואילו בפני השירות טען כי ברקע הגירושין, התמודדות האישה השניה עם תחלואה נפשית.

כך או כך, עצם ביצוע העבירה לצד העובדה כי הנאשם גירש את אשתו השניה לאחר תקופה קצרה על השלכותה על שתי הנשים לרבות ילדיהם הקטנים אף ממחישים את מידת המשמעותית של הפגיעה בערכיהם המוגנים נוכח נפיכות התופעה.

בבקשר הנ"ל יש להוסיף כי בחקרתו במשטרה ועדותו בבית המשפט טען הנאשם כי נתקל כל קשר עם האישה השניה, אם בתו, כך שלמעשה מדובר במידותיו שבהתנהגוו יש להיעיד על התיחסות מחפיצה כלפי נשותו בהן ובילדיו פגע מתוך ריכוז ומיקוד בצריכו הפרטיים בלבד ומבלילו שנותן דעתו להשלכות מעשי וטור שהפגין אצל שירות המבחן עמדות חסרות תוכנה ומוגבלות בטיעון התרבותי.

מדיניות הענישה הנוגעת

9. מדיניות הענישה הנוגעת בעבירה של ריבוי נישואין היא מאסר בפועל לתקופה משמעותית. כך ניתן לראות כבר בע"פ 185/82 **אחמד ג'ודה נגד מדינת ישראל ורעוור שחננד** (פ"ד ל'ז(1) 85, 30.12.82)ណון עניינו של מעורע, בדואי המתגורר בנגב אשר הורשע בבית המשפט המחויז בעבירה של ריבוי נישואין ונדון ל-5 חודשים ל-5 חודשים ל-12 חודשים, תוך שהפגין אצל שירות המבחן עמדות חסרות תוכנה ומוגבלות בטיעון התרבותי.

במסגרת הערעור סקר בית המשפט העליון את ההחלטה בתקופה הראשונה לאכיפת החוק, ציין בעובדה כי אז לא הוטלו עונשים מכבדים על מבצעי העבירה (ראו הפניות לע"פ 287/58 **שלמה שלמה נ' היעם**"ש, שם הופחת עונש מאסר מרבעה חודשים לחודשים; וכן לע"פ 238/58 **יחיא חנס ושמעא (אורה) ג'AMIL N' היעם**"ש, שם הושעו שני בני הזוג בביבמיה, כאשר המערער נדון ל-6 חודשים מאסר לRICTO בפועל והמערערת ל-3 חודשים מאסר עם המלצה כסבichus לעונשו של המערער ציין בית המשפט כי מדובר ב"**עונש שניינו מוגזם כלל וכל בתהחסב עם חומרת העבירה**".

בע"פ 4085/91 **איברהים שיבלי נ' מדינת ישראל הנ"ל**, (17.10.91) הנזכר לעיל, נדחה ערעורו של מי שהורשע בבייהם"ש המחויז בנסיבות בעבירה של ריבוי נישואין ונדון ל-6 חודשים מאסר בפועל, תוך שציין כי "**RICTO העונש בעבודות שירות אינו הולם עבירות אלה, והוא מחייב את מטרת הענישה**"). הערעור על חומרת העונש - נדחה.

בע"פ 1490/93 **כנען ابو גיעוד נ' מדינת ישראל** (ניתן ב 25.5.94) נדחה ערעור על פסק-דין של בית המשפט המחויז בתל-אביב אשר גזר על המערער שהורשע בביצוע עבירה של ריבוי נישואין, **8 חודשים מאסר בפועל**, מאסר על תנאי וענישה נלווה. ביהם"ש לא מצא בנסיבות האישיות של המערער ובחלוף הזמן עליה להקלת בעונש ובונתו

משקל רב למהות וחומרת העבירה ציון "...מכאן ההכרת להרטייע עבריינימ בכוון מפני פריצת גדר זו היכול להתמלא אך וرك בהטלת עונשי מאסר ממשיים לתקופות מהותיות...".

ברע"פ 10833/05 **חליל דבש נ' מדינת ישראל** (ניתן ב23.11.06) נדון עניינו של מי שנשא אישת שנייה בעת שהיא נשוי לאחרת, ועליו גזר בימ"ש השלים בנצרת, 18 חודשים מאסר בפועל, **מאסר על תנאי** וענישה נלווה. ביהם"ש המחויז הקל בעונש המאסר בפועל והעמידו על 9 חודשים. בקשת רשות הערעור נדחתה תוך שנקבע כי "**בעונש שהושת על המערער אין חומרה כלשהי**".

ברע"פ 664/11 **מועד מועד נ' מדינת ישראל** (ניתן ב21.04.24) נדון עניינו של מי שהורשע בביצוע עבירה של ריבוי נישואין ונדון בביבמ"ש השלים בנצרת ל-8 חודשים מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך 10,000 ₪. ערעור שהוגש על חומרת העונש נדחה וכן גם בקשת רשות הערעור.

ברע"פ **6413/19 אמין ابو סקיק נ' מדינת ישראל**, הנזכר לעיל ואלו הפנטה התביעה, דחה בית המשפט העליון רשות ערעורעל חומרת העונש אותו השית בית המשפט המחויז בbear שבע ביום 19.09.2019 במסגרת עפ"ג (UCH) ב"ש) 26408-04-19 מדינת ישראל נ' ابو סקיק שהינו מנהה למקרים בהם הוגש כתוב האישום לאחר יום 23.01.2017. במקורה הנדון דוברymi שנשא אישת שנייה ביולי 2017, כ 4 חודשים לאחר כניסה לתקף של **הנחיית היומם** לשינוי מדיניות האכיפה. בית המשפט סקר בהרבה את מדיניות הענישה שנגאה בשנים הראשונות לאחר חקיקת החוק האוסר על ריבוי נישואין ולאורך השנים שלאחריהן, ועל יסוד עתירת התביעה קיבל את ערעור המדינה על מתחם העונש והעונש אותו קבע בית המשפט השלים:

מתוך כל האמור לעיל, ואף לאור מדיניות הענישה כפי שבאה לידי ביטוי במשך עשרות שניםaporataה לעיל, סברנו, כי המתחם שהוצע על ידי המערערת (ואשר היא שבה וצינה, גם במהלך הערעור, כי לעומת המדינה זהה המתחם הראו) הוא המתחם הראו בנסיבות המקרא שבפניינו, הינו - מאסר בפועל של 7 עד 18 חודשים.

בעפ"ג (UCH ב"ש) 22-04-2022-11731 אבו סבילה נ' מדינת ישראל (ניתן ב22 יוני 2022), שוב נדון ערעורו של נאשם על חומרת העונש, 7 חודשים מאסר בפועל אותו השית בית המשפט השלים על מי שהורשע בעבירה של ריבוי נישואין. המערער הודה כי **בחודש אוגוסט 2017** נשא אישת שנייה נשוי לאשה אחרת כשלטעתנו לא ידע על האיסור בחוק הישראלי. בית המשפט השלים קבע את מתחם העונש ההולם בין 7 ל 18 חודשים מאסר בפועל, ואת עונשו של הנאשם ל 7 חודשים מאסר בפועל, לאחר שהביא בחשבון את הוודאות המערער, נטילת האחריות והבעת החרטה, העדר עבר פלילי והעובדה כי ההליך המשפטי מהו זה גורם הרתעתי עבורו. בדוחתו את ערעורו חזר בית המשפט וקבע כי הענישה הנגאה בעבירות הפליגמיה נעה בין 7 ל- 18 חודשים מאסר בפועל, **אחרי סורג ובריח, הפנה לרע"פ 6413/19 אמין ابو סקיק נ' מדינת ישראל (23.10.19)** והוסיף:

"...בחברה המוסלמית, הפליגמיה עדין נתפסת כדבר לגיטימי, היא קיימת בהיקף משמעותי, ונוכחת בכל הגלאים והמעמדות, ולא נראה שהיא תדען מלאיה בתהיליך חברתי פנימי. במצב דברים זה, האיסור הפורמלי נחוץ ודרושה אכיפה רחבה וענישה מרתעה. **וטענה שריבוי נישואין הינו מעשה מקובל בחברה של הנאשם - כפי שהמעערער טוען - לא רק שאינה מצדיקה**

הקלה בעונש, אלא שדווקא היא מצדיקה אכיפה וענישה ממשמעותית מרתיעה.

הדין הקיים אינו מבטל את תוקף הנישואין הפליגניים, או את המעם והזכויות הנגזרות מניסיונו. ומרכיב הרטעה - של הפרט המובא לדין ושל הכלל, הבא להטמיון בתודעת הציבור את הפסול שבמעשה ואת המחיר שמשלמים עליו, הוא בעל משקל בענישה. (הדגשה לא במקור).

10. ניתן היה לסכם ולומר כי מתחם העונש ההולם לעבירות פוליגמיה בנסיבות שאין חריגות (פער גל ממשמעותי בין הנאשם לאישה הנוספת, אתנן כספי, נסיבות הגובלות בסחר בנשים, העדר הסכמה של האישה השנייה לנישואין, תנאי מחיה ולרבות הפעלת מגנוני שליטה כלכליים ואחרים) ואשר בוצעה בקרבה למועד כניסה לתוקף של הנחיה היומי"ש - נע בין 7 ל-18 חודשים מאסר בפועל.

אלא שהtabיעה בטיעונה עתרה לקבוע את מתחם העונש במקרה הנדון בין 10 ל- 20 חודשים מאסר בפועל בהסתמוכה על דברי בית המשפט המחויז בעניינו של ابو סקיק ובעיקר בעניינו של ابو סבילה הנ"ל.

סבירוני כי זה מכבר יש להחמיר בענישה הנוגאת בעבירות של ריבוי נישואין ובתווך כך להעלות את מתחם הענישה הנוגאג על שני צדדי. אלא מה, שניינו מתחם העונש ראוי כי יעשה במקרים בהם בוצעה עבירה הפליגמיה בחלווף פרק זמן ממוצע כניסה לתוקף של הנחיה היומי"ש, כעולה מדברי בית המשפט המחויז בעניינו של ابو סקיק שם נאמר:

"בתוך המתחם האמור יש ליתן משקל של ממש לשינוי במדיניות היומי"ש כפי שהוא לידי ביטוי לעיל, כאשר גם לעומת זאת המערערת יש ליתן משקל לדברים האמורים וזאת על ידי כך כי דין של המערער יגזר בסמוך לרף התחתון של מתחם העונש. ונוסף, כי **מקובל علينا, כי בעתיד, לכש מדיניות האכיפה של היומי"ש תחולל לכל שכבות הציבור, יהיה מקום להחמיר את הענישה בתווך המתחם האמור.**

וכעולה מדברי בית המשפט בעניינו של ابو סבילה:

"בהתחשב בפרק הזמן שעבר מאז החלטה האכיפה בעבירה זו ובפרסום שניתן לאיסור ולאכיפתו, ועל מנת לגרום להרטעה **אפקטיבית מפני ביצוע העבירה, שרואהיה בצדה, יש מקום לשקל החומרה של ממש בענישת נישואי ביגמיה חדשם**". (הדגשה לא במקור)

במקרה הנדון לפני נושא הנאשם את אשתו השנייה ביום 07.02.2017 - פחות מ 20 ימים לאחר כניסה לתוקף של הנחיה היומי"ש, קרי, כמו בעניינם של ابو סקיק וабו סבילה, אין מדובר בנישואים ביגמיה חדשים (יולי ואוגוסט 2017 בהתאם). מכאן ובשים לב לדברי בית המשפט בעניינו של ابو סקיק וабו סבילה, סבירוני כי המקרה הנדון, אינו המקרה נכון לשינוי לחומרה של מתחם העונש אותו קבע בית המשפט המחויז כאמור.

11. כאן המקום להתייחס לטענת ההגנה לפיה בקביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט לחת ביטוי ממשמעותי לעובדה כי נושא הנאשם לאשתו השנייה התרחשו כשבועיים לאחר כניסה מדיניות האכיפה לתוקף לרבות באשר לרמת המודעות לכניסת השינוי במדיניות הענישה לתוקף - אומר כי עניין זה הובא בחשבון בעניינו של ابو סקיק, כעולה מדברי הנשיאה צץ :

"בתוך המתחם האמור יש ליתן משקל של ממש לשינוי בנסיבות היوم"ש כפי שבא לידי ביטוי לעיל, כאשר גם לעמדת המערערת יש ליתן משקל לדברים האמורים וזאת על ידי כך כי דינו של המערער יגזר בסמוך לרגע התחתון של מתחם העונש...".

עוד ביחס לטענת ההגנה לסמיכות בין מועד ביצוע הנאהם את העבירה לכינוסה לתקוף של הנחית היומ"ש כנסיבה מוקלה בקביעת מתחם העונש והעונש, אפנה לת"פ (שלום ב"ש, כב' השופט סולקין) 9918-09-18 מדינת ישראל נ' ابو לטיף, (17.2.21) נדון עניינו של נאשם שנאה אישא שנייה ביום 30.4.17 - (חודששים וחצי לאחר מועד השינוי בנסיבות האכיפה). **בית המשפט קבע את מתחם העונש הולם בין 8 ל 18 חודשים מאסר בפועל**, ואת עונשו של הנאהם, **נעדר עבר פלילי**, אשר טען כי לא ידע על קיומו של החוק האוסר נישואין לאיישה נסافت, **הודה בהזדמנות הראשונה ונטל אחריות על מעשיו**, ואשר אשתו הראשונה תיארה אותו כבעל מכבדocab ואמור - גזר ל 8 חודשים מאסר בפועל.

עוד ראו, בת"פ 23986-03-18 **מדינת ישראל נ' ابو ג'ודה** (19.4.21), שם נדון נאשם בעבירה של ריבוי נישואין. באותו מקרה, שיתף את אשתו הראשונה ברצונו להינsha'a לאיישה שנייה וזו נתנה הסכמתה. שירות המבחן המליך על של"צ ומתחם העונשה נקבע הינו 7 עד 18 חודשים מאסר בפועל ועל הנאהם נגזרו 7 חודשים מאסר בפועל.

لطענת ההגנה לפיה מأחריו החלטת המדינה לשינוי מדיניות האכיפה של החוק שהוחק לפני עשרות שנים לא נמצא רצון טוב של המדינה לשינוי חברתי אלא "הצהרות של שרת המשפטים דאז, אילית שקד, ...ומה שעמד מأחריו זה הוא האיום הדמוגרפי" - אפנה להכרעת הדין בגדירה נדחתה טענת ההגנה לאכיפה בררנית ואפליה תוך שבסיכון הדברים צוין כי שיקולי התביעה לא רק שאין בהם כל פסול אלא כי הם נטועים עמוק בערכיהם המוגנים שבבסיס איסור העבירה וכןudo לו קדם את מעמדה של האישה - כל אישה - בחברה הישראלית.

אשר לטענה כי סנקציה פלילתית יש להפעיל כמוצא אחרון -- אפנה לפסיקת בית המשפט העליון לארך השנים (למשל, ע"פ 44/60 **ברבי נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פ"ד י"ד 925; ע"פ 185/82 **גודה נ' מדינת ישראל**, פ"ד ל"ז(1), לדוח הבין משרדיה, להנחיית היומ"ש מיום 23.1.2017, ולפסקו הדיון של בית המשפט המחויז בעניינו של ابو סקייק ואבו סבילה המדברים بعد עצמן בהקשר זה).

סיכום הדברים האמורים, הנסי לקבע כי מתחם העונש הולם למעשה העבירה במועד ונסיבות ביצועה, צריך וינוע בין 7 ל-18 חודשים מאסר בפועל.

שאלת הסטייה מתחם העונש ועונשו של הנאהם

12. לא קיימים שיקולים מצדיקים סטייה מתחם העונש. רחוק ממעמדו הסנגור, אין סבורה כי המקרה הנדון הינו המקרה "הקלסטי" המצדיך חריגה מתחם העונש. הליך טיפולו כזה או אחר אינו חזות הכל ולא כל הליך מצדיק סטייה מתחם העונש אותו קבע בית המשפט כהולם את מעשי הנאהם.

הדברים מקבלים משנה תוקף בהינתן מהות העבירה אותה ביצع הנאשם אשר על פי רוב, מבצעיה הם נעדרי עבר פלילי אשר מנהלים אורח חיים נורטטיבי ברוב תחומי החיים. ראו דברי בית המשפט המוחז' ברע"פ 9159/07 **אלטורי נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים), שם בין היתר, קבע בית המשפט כי העדר עבר פלילי אינו יכול להיות נסיבה מקלט בבחינת עונשו של הנאשם שביצע עבירות פוליגמיה:

**"מרבית מבצעי עבירות ריבוי הנישואין הנם אנשים נורטטיביים שומרין חזק בתחוםים אחרים,
כך שגם אם מדובר למי שהוא מיידתו הראשונה אין הדבר יכול לשמש נסיבה ל��לא".**

הדברים האמורים, תקפים עת מדובר במבחן העבירה שהינו בעל עבר פלילי מכבד שיכול ויש סיכוי לשיקומו, והם תקפים עוד יותר, עת מדובר בשיקום או סיכוי לשיקום לצורך חריגה ממתחם העונש. למעשה וכך גם דעת הצדדים בטיעוניהם לעונש, שאלת השיקום אינה רלוונטית לעבירת הפוליגמיה, ולא בכך, ציין שירות המבחן כי לא בא בהמלצת לשילוב הנאשם בהליך טיפול, בין היתר, לאור אופי העבירה בה הורשע.

בכל מקרה, אין סבורה כי בהליך הטיפולו אותו עבר תחת השגחה של הרשות לשיקום האסיר - יש כדי להצדיק חריגה ממתחם העונש בעניינו של הנאשם.

בקשר עם ההליך הטיפולו אותו עבר הנאשם במסגרת הרשות לשיקום האסיר אליו הפנה ב"כ הנאשם - עולה מהתסaurus כי ממשיכים שהועברו לשירות המבחן מגורמי שב"ס צוין כי **הנאם שולב בהוסטל של הרשות לשיקום האסיר לצורך טיפול בדףו האלימים** לתקופה של 9 חודשים בין התאריכים 22/07/2021-21/07/2022 ובמסגרת זו השתתף ב-4 קבוצות (אלימוט מתקדמת, יחסים, מניעת מעידה ומצבי סיכון, וטאטרון) כאשר כללו גם נושאים ביחס להתמודדות עם קשיים, זוגיות, משפחה והורות מיטיבה. עוד עולה כי הנאשם שיתף פעולה, היה קשוב וכיבד את מנהלי קבוצה והחברים, ועם סיום הטיפול בתאריך 11.07.2022, חזר לביתו ומשחטו והמשיך להיות תחת פיקוח של הרשות לשיקום האסיר למרחב נגב. שירות המבחן הוסיף בהקשר זה כי ניסיונות השירות ליצור קשר עם גורמי הטיפול העדכניים בראשות לשיקום האסיר אף שיחה עם העו"ס המלווה לא קדמו קבלת מידע כתוב ומפורט בנוגע לטיפול ב被告 ב被告ו הנאם מאז סיום את ההוסטל לרבות המטרות הטיפוליות.

עניינו ב被告 בעל הרשותות במגוון תחומיים לרבות סמים ואלימות אשר במסגרת מאסר ממושך - 30 חודשים מאסר בפועל שנגזרו עליו בגין עבירות סמים, השמדת ראיות והפרעת שוטר במלוי תפקידו ביום 05.07.2021 במסגרת ת"פ 20-04-38894-33 החלב בהליך טיפול כמפורט לעיל ובסביר. לעובדה כי התביעה לא התנגדה או הסכימה לשחרורו המוקדם בתיק הנ"ל אין להשליך על מעשה העבירה בתיק הנדון ולבטח לא על שניי בעמדת המדינה באשר לעונשו כפי שמדובר ב"כ הנאשם. עניינו בעבירה שליבתה ביצועה נוגעת לעמדתו והשקפת עולמו המעוותת של הנאשם ביחס ללמידה, מקומה וכובודה של האישה בחברה הישראלית, אשר לרובה הצער, כפי שנראה להלן, נותרו כפי שהיו, חרף ההליך הפלילי שהתנהל נגדו והגם שעבר את אותו הליך טיפול במסגרת הרשות לשיקום האסיר, אשר כבר אמרנו עיקרה היה לטפל בדףו האלימים של הנאשם על רקע עברו הפלילי המכבד.

ה הנאשם נשא את אשתו השנייה לאיישה בהיותו נשוי לאשתו הראשונה ואם ילדיו. בחקירהו במשטרה אישר כי הוא יודע על החוק בישראל האסור נישואין ליותר מאישה אחת אם כי הוא לא "מכיר" בחוק זה אשר להשquetתו אינו מחייב לו

בhinaten Ci hoa bn ddt haaslem asher chokha matirim legever haomslmi lsat 4 nshim bo zmanit.

"**אני התחרתני עם עוד אישה בתאריך 07.02.2022 כי הדת שלנו מאפשר לנו להתחנן עם 4 נשים ואני מוסלמי והולך לפי הדת שלנו ואני שמעתי על החוק שאסור אבל אנחנו חיים על פי הדת ובגאל זה התחרתני עם אישה שנייה ועל פי הדת שלנו אני לא עובר על החוק..."** (חקירת הנאש במשטרה, עמ' 2, ש' 6-9).

בהמשך חקירתו חזר הנאש וצין בידיעתו ומודעותו לחוק האסור על ריבוי נישואין: "**אני שמעתי על החוק הזה אבל אני לא מכיר בחוק הזה כי אנחנו מוסלמים וחיים על פי הדת שלנו**" (עמ' 3, ש' 22 - 23). לשאלת החוקרת מודיע הגם שהינו מודע לחוק המדינה בה הוא חי, נשא אישה שנייה, השיב הנאש: "**אני מבין מה שatta אמרת אבל אני חי על פי הדת המוסלמית ולפי הדת... בנוסך הדת שלנו מפרט סיבות למה מותר להתחנן עם יותר מאישה אחת**" (עמ' 3, ש' 26 - 32).

כאן המקום לציין כי בעינינו של הנאש לא עלתה בעיה מיוחדת שהניעה אותו להינשא לאשה נוספת אלא שדבריו (בחקירה במשטרה) כי האישה השנייה נשאה חן בעיניו, הוא התאהב בה ועל כן נשאה לאישה.

دعותיו והשקפותו של הנאש אשר היה מודע היטב לחוק האסור ריבוי נישואין, ופועל יוצא לכך על מעמדה וכבודה של האישה, המשתקפים היטב מדבריו בחיקירתו במשטרה כאמור - נותרו כפי שהיון.

כך עולה מהتسיקיר שהוגש ביום 16.08.2022, קרי לאחר שהנאש סיים את עיקר ההליך הטיפולי במסגרת הרשות לשיקום האסיר - בשיחתו עם שירות המבחן חזר להודות בעובדה עלייה לא היה חולק כי נשא אישה שנייה בעודו נשוי, אלא שגם אצל שירות המבחן, חזר הנאש וצין **בתפיסתו לפיה לא ביצע כל עבירה פלילית מאוחר והדת המוסלמית מתירה לו לשאת עד 4 נשים בו זמנית**. הנאש הוסיף וצין בדבריו לשירות המבחן כי אשתו הראשונה ידעה על רצונו לשאת אישה שנייה ואף הסכימה לכך.

دعותו של שירות המבחן הינה כי ברקע לעבירה עומדת מחוייבותו הראשונית של הנאש לחוק הדת ומהזור אליו משוחר וرك לאחר מכן חוקי המדינה, כמשמעותו, ניכר כי הנאש התקשה לראות לעומק את הביעיות במעשהיו ואת מעמדו של האישה.

להליך הטיפולי אותו עבר הנאש אצל הרשות לשיקום האסיר - אין, ولو במקצת, השפעה על השקפותו ודעתו ביחס לאיסור החוקי ולמעמדה וכבודה של האישה שנוטרו כשהיו. הדברים מתחדדים בהינתן כי הטענה לפיה דתו של הנאש מתירה את הנישואין לאשה השנייה, נדחתה עוד בימיה הראשונים של המדינה אשר עקרון השווון הנזכר עוד במגילת העצמאות, נר לרגליה וחוקיה חלים על כלל תושביה ללא הבדל דת, גזע ומין.

אם לא די בכך, מהتسיקיר עוד עולה כי גם בהקשר לעברו הפלילי התרשם השירות מהנאש כמו שיטיף באופן עובדתי את מעורבותו בפלילים בתיקים שונים, וכי ניכר כי התקשה לקחת אחריות מלאה על מעשיו, כמו גם להבין את פגיעתו באחר.

בהתיחס לשירות לסייע להישנות התנהגות עברינית ציון כי מדובר בני שחבר לגורם שלם בגיל צעיר והפנים נורמות התנהגות שלו תוך שהתקשה לקבל סמכות ובהעדר גורמי תמייה משמעותיים בקרב משפחתו אשר היה ביכולתם להציב לו גבולות ברורים להתנהגות, מי שגם כוּם מתקשה לבחון דפוסים מכשילים בהתנהגותו, לבחון מערכת היחסים שלו עם נשוטיו בעבר, לרבות התיחסותו המוצמצמת והתמקדותו בסיפוק צרכיו וברוח שיכל לקבל.

הנאשם אשר חזר וכיון בפני החקירה במשטרה ובפני שירות המבחן **באוגוסט 2022** כי הוא יודע ומודיע לחוק "אבל אני לא מכיר בחוק זה" - לא **לקח אחריות על מעשיו**, לא הבין חומרתם והשלכותיהם על נשוטו ילדו והציבור, חרף ההליך הטיפולי. מכאן כי בטענת הסגנור לפיה גזירת עונש מסר בפועל יחרוס את ההליך הטיפולי שעבר הנאשם, לרבות כי מסר יחזיר את הנאשם 5 שנים לאחר מכן - אין ממש - והדברים מקבלים משנה תוקף בהינתן כי מדובר בנאשם שבמהלך ה 5 שנים האחרונות הוסיף לעברו הפלילי הקודם הרשות חדשות בעבירות מתחום המרמה ומתחם הסמים.

כאן המקום לציין כי שירות המבחן פרט ובהרחבה בקשר עם ההליך הטיפולי שעבר הנאשם במסגרת הרשות לשיקום האסיר, ובתוך כך גם ציין בדיקתו בקשר עם ההליך הטיפולי אל מול מספר גורמים בשב"ס. דווקא ההגנה היא זו שלא הגישה מסמכים הנוגעים לדין שהתקיים במסגרת וועדת השחרור של הנאשם, לא בטענה כי הוגשו במציאות ביום הדיון בטיעונים לעונש שהתקיים ביום 3.1.23 וגם לא לאחר החלຕתי מיום 12.1.23 בה הסבטי שימת לבו של ב"כ הנאשם בעניין, והגמ שכך לא הוגשו מסמכים בקשר עם וועדת השחרור.

כאן המקום גם לציין כי דברי הנאשם לרבות התרומות שירות המבחן ביחס לטענה כי נושא בשידור בהיותו בן 16 שנים בלבד על מנת לרצות את אביו, כמו גם כי נדרש למלא אחר תפקידים זוגיים

והורים מבלי שהיא בשל להם ולא מיזמנויות רגשות וחברתיות המותאמות לתפקידים אלו - לא נעלו מעיני. יחד עם זאת, מצופה היה כי דווקא מי שהיה בטעنته "קורבן" לנורמות ותפיסות חברותיות שאין להם מקום בחברה מותקנת, לרבות היותו בן למשפחה פוליגמית הכוללת כ 51 אחים מ 5 נשים שהיו לאביו, לא יפעל כפי שפועל הנאשם ולבטח לא הצדיק מעשי הפליליים תחת "מטריית הגנה תרבותית דתית" ועוד לאחר קיומו של הלייר פלילי נגדו בעניין ולאחר הליך טיפולי שעבר הגם שבಹקדים אחרים.

יש לחזור ולהציג כי האיסור על נשואים פוליגמיים הנועד, בין היתר, להגן על זכויותיהן של הנשים ולמנוע פגיעה במעמדן מחיב מתן משקל מכריע לאינטראס הציבורי ולשיתולי הרתעת הרבים. ראו בעניין שיבלי הנזכר לעיל, שם קבע בית המשפט במפורש כי **ריצוי מסר בדרך של עובדות שירות, אינו הולם עבירות אלה**. ראו עוד בהקשר זה בעניינו של **אלטורי הנ"ל**.

13. **במסגרת השיקולים לבחינת עונשו של הנאשם בתחום העונש שנקבע**, יש להביא בחשבון כי בשונה מרבית מעצבי עבירת ריבוי הנישואין, הנאשם הינו בעל עבר פלילי מכבד גדו התנהלו הליכים פליליים מקבילים בעבירות שונות משך שנים, מי שניהל משפטו "בגירות רגליים" מכוונת, לאלקח אחריות על מעשיו וגם כוּם ממשיר לאחוז בעמדות והשקיות הנוגדות את חוק המדינה שנועד להגן על מעמדה וכבודה של האישה בחברה הישראלית בכלל ובחברה הבדואית בפרט.

המדובר למי שעון ברישומו הפלילי (לא מעודכן) מעלה כי לחובתו 6 הרשעות בין השנים 2007 - 2021 בעבירות אלימות חלקן קשות (תקיפה הגורמת חבלה ממש, פצעה, חבלה חמורה, חבלהძ ברכב), עבירות אלמ"ב (תקיפה סתם - בת זוג, תקיפה הגורמת חבלה ממש - בת זוג), עבירות רכוש, עבירות סמים והשמדת ראיות בגין נגזרו עליו תקופות מאסר ממושכות, מסרים מותנים, צווי התחייבות, פיצויים, קנסות, פסילת רישון נהיגה בפועל ועל תנאי וצו מב奸.

מרישומו הפלילי והתעבורי ניתן ללימוד רבות על הנאשם והתנהלותו. כך עולה כי במהלך השנים בהן התנהל ההליך הפלילי בתיק דן, הורשע הנאשם ההליכים פליליים שכבר התנהלו נגזרו ובגין נגזרו עליו עונשי מאסר בפועל (הרשעתו האחרוןה ביום 19.7.21 בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממש, **אותה ביצעה בשנת 2015** נגזרו עליו 7 חודשים מאסר בפועל. כך בהרשעתו **ביום 25.06.2020**, בהניגה תחת השפעת סמים משקרים, בעבירה אותה ביצעה בשנת 2016 ובגינה נגזרו עליו 6 חודשים מאסר בפועל).

בערו התעבורי של הנאשם גם הוא מלמד עליו בהינתן שכלל הוא עבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה (מספר עבירות), נהיגה תחת השפעת סמים משקרים (2016) בגין נגזרו עליו 6 חודשים מאסר בפועל **ביום 25.06.2020** ובנוסף נמצא עבירה של נהיגה בזמן פסילה מעברו הרחוק יותר.

עוד עולה כי הנאשם ביצעה עבירות חדשות במהלך השנים האחרונות ובמועד ההליך הפלילי בתיק דן תלוי ומתנהל, כך למשל בהרשעתו **מיום 5.7.21 נגזרו עליו 30 חודשים מאסר בפועל** וענישה נלווה, **בעבירות סמים, השמדת ראיות והפרעה לשוטר במילוי תפקידו, אותן ביצעה באפריל 2020**. בנוסף, מפרטוקול הדיון אותו הגישה התביעה כרואה לעונש עולה כי מאז שנת 2019 מתנהל הליך פלילי מקביל נוסף (ת"פ 19-08-16798, שלום ב"ש) בעבירה של ניסיון לקבל דבר במרמה (הוצאה " עבר" בבחון תאוריה על מנת לאפשר לו בהמשך לקבל במרמה רישיון נהיגה לרכב כבד) אותה ביצעה באפריל 2017 ובה הורשע ביום 21.2.22 וכיום ממתיין לגור דין.

עוד נמצא כי חרב הרשותה של הנאשם בעבירות סמים חמורות בגין ריצה עונש מאסר ממושך של אחריו שולב בהליך טיפול ברשות לשיקום האסיר, מהתסקור עולה כי הנאשם אשר רישומו התעבורי כאמור מעלה כי ביום 25.6.20 הורשע בין היתר בעבירה של נהיגה תחת השפעת סמים, שלל בפני השירות שימוש בחומרים משני תודעה ולמעשה כל התנשות בסמים, וגם לא התייצב לבדוקות שני לגילוי סמים בתאריכים אליהם זומן ובכך מנע מהשירות להעיר באמת את מצבו בתחום זה.

אשר עתירת ההגנה לראות בחלוף הזמן מאז ביצוע העבירה כניסה להקל בעונשו של הנאשם, מוטב שלא היה. כאמור בפתח הדברים, החלוף הזמן הינו פועל יוצא של סחבת גיררת רגליים מכונת של הנאשם להתיש את התביעה ואת בית המשפט. החלוף הזמן רובץ לפתחה של ההגנה ולפתחו של הנאשם אשר נוכח התנהלותם - שאלת מועד נישואיו לאישה השנייה נדרש לבירור מתחש של מעלה מ 5 שנים, עת בהינתן דלות חומר החקירה, ניתן היה לסייע את ההלך כולל שמיעת הראיות בתוך פחות משנה אחת. **כאן המקום להציג כי זכות הנאשם לנוהל את משפטו לא כוללת את הזכות לזלزل בהליך המשפטי ולגרום לסתובת מכונות ובזבוז משאבי ציבור יקרים.**

אשר להמלצת שירות המבחן לגזoor על הנאשם ענישה בדרכ שלבבות שירות, זו אינה מתיישבת עם תוכנו של הتسקיר ובכל מקרה לא הביאה בחשבון ובאופן ראוי את כל האינטראיסים הכללים והפרטניים עליהם מופקד בית המשפט במלאת הענישה - ועל כן אין לקבללה.

סוף דבר

מכלול הנסיבות והשיקולים שהובאו לעיל לרבות מכלול התופעות השליליות הקשות הנובעות מעבירה הבגמיה, מצדיקים ענישה ברף הגבוה של מתחם הענישה כעתרת התביעה. יחד עם זאת, בהינתן נכונותו והשתלבותו של הנאשם בהליך הטיפולי אצל הרשות לשיקום האסיר אשר בא מאוחר לכל הרשותו, יכול וימצא ولو רק ניצוץ לשיקום הנאשם מצדיק לקבוע עונשו בחלק הבינוני של רף הענישה. אשר על כן אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 12 חודשים מאסר לרכיביו בפועל.
- ב. 12 חודשים מאסר על תנאי אשר יופעל אם תוך תקופה של 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור הנאשם עבירה בה הורשע.
- ג. קנס בסך 20,000 ₪ או 35 ימי מאסר תמורה. הקנס ישולם תוך 90 ימים מהיום.

הודעה זכות הערעור.

ניתן היום, י"ב אדר תשפ"ג, 05 מרץ 2023, במעמד הצדדים.